2e Jaar, No. 71. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 19 Junij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad

DICERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad.. f 12.
Franco per post. » 14.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemalen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.)

De Regeringen VAN FRANKRIJK EN BELGIE EN VAN DE NEDERLANDEN.

Nu niet lang geleden heeft de Koning van Denemarken vrijdom van grondbelasting verleend aan zijne landerijen, als door den minder voordeeligen, zoo geene genoegzame inkomsten opgeleverd hadden. De Kamer der Gedeputeerden in Frankrijk keurde den 2 dezer blaand een wetsontwerp goed, waarbij *negen millioen franken* werden toegewezen tot te gemoetkoming en onderstand aan degenen, die door de jongste overstroomingen der Loire eenige geleden hadden. België heeft zich enorme uitgaven getroost, om aan de ellende en armoede der beide Vlaanderen tegemoet te komen, en wat heeft de Nederlandsche Regering gedaan?

Niets! Niets!

Maar ja, zij heeft wat gedaan: zij heeft jaren lang grondlasten gevorderd van landerijen, welke door de jaarlijksche overstroomingen *niets* opbragten; zij is doof geweest voor de roep- en klaagstem van zoo vele landeigenaren en landbouwers, die langzamerhand te gronde gingen en thans geheel in de schuld gebleven zijn; gansche gemeenten zijn verarmd, alles is door hypotheken bezwaard, de schuldenaars kunnen niet eens de interesten der schuldbrieven voldoen, en dit alles baat niets, de grondlasten worden gevorderd en ontvangen, even als of de landerijen welig bloeiden en ruime vruchten opleverden. De Regering heeft millioenen ten koste geleid voor droogmakerijen, welke voorzeker doch nog slechts vooruitzigt, op het verkrijgen van nieuw land openen, maar bleef onverschillig voor *bestaande* landerijen, die hare ingezetenen en schatkist rijke inkomsten zouden opleveren, indien zij van het bedervend water bevrijd werden. Zij heeft eigenaars, pachters en gebruikers laten verarmen en niet alleen dit, maar hunne gelden te vorderen en te ontvangen, niettegenstaande zij wist en het onophoudelijk herhaald wierd, dat dit voor een honderdste gedeelte voortkwam uit de landen waarvoor zij opgebragt werden. Zij heeft jaren lang gedraald, geaarzeld, om aan den zoo dringend en door herhaaldelijk gedane wensch te voldoen, welks vervulling landbouw, veeteelt, bloei en welvaart zoude doen herleven, en nu nog moeten onbegrijpelijke pogingen aangewend worden, om tot eenig resultaat te komen. Commissien worden benoemd en volgen zich op, de eene deputatie vervangt, als het ware, de andere, plannen worden ontworpen, gemaakt, vernietigd, verbeterd, veranderd, als of het wezen van geheel ons werelddeel aan het daarstellen van een armzalig kanaaltje, dat men in vreemde landen op zijn best de eer eener discussie waardig zou achten, afhing; uit al hetwelk het echter thans voor een ieder ten duidelijkste blijkt, dat dit alles slechts dienen moet om kleingeestige chicanes en eene onregtvaardige stiefmoederlijke behandeling te bedekken.

Het wordt tijd, dat daaraan een einde kome, en juist nu weder eene commissie naar 's Gravenhage vertrokken is, om de onderworpelijke zaak voor te staan en te bevorderen, hebben wij vermeend deze strenge, maar niet minder op waarheid gegronde woorden te doen hooren, opdat men te 's Gravenhage wete, dat Noord-Brabands ingezetenen thans van die commissie eene definitieve afdoening der zaak verwachten en dat, indien zij weder te leur gesteld en met onverrigter zaken mogt terugkomen de ontevredenheid te grooter zou worden en weleens tot verbittering zou kunnen overslaan.

Is dit in het belang der Regering? Zij onderzoeke zulks en indien *haar* antwoord met het *onze* overeenstemt, namelijk: *Neen!* dan voorkome zij de gevolgen van eene langere teleurstelling en minachting der innige belangen eener gansche provincie. Zij spiegele zich aan het voorbeeld van Denemarken, Frankrijk en België en moge dan dit voorbeeld haar tot een regtmatig verwijt verstrekken van hare traagheid en onverschilligheid jegens de dierbaarste belangen van een groot deel van Neêrlands ingezetenen, zij trachte zulks thans te vergoeden, door de spoedige afdoening eener zaak, waarin de ingezetenen getoond hebben een zoo groot belang te stellen, door de bijdragen, waartoe zij, tot derzelver daarstelling, bereid zijn.

De regering verwaarloose en verachte dus niet langer deze aangelegenheid. Het is tijd, ja, meer dan tijd dat aan dezelve een gunstig einde komc. Indien zij nu niet hare halsstarrigheid en hare vasthoudendheid aan ellendige chicanes slagt, wat ook de gevolgen daarvan zijn mogen, aan haar alleen zullen dezelve geweten moeten worden, terwijl nu nog, door eene spoedige eindbeslissing de gemoederen tot bedaren zullen worden gebragt en de getrouwe ingezetenen waarschijnlijk bereid zullen gevonden worden, om al het verledene, hoezeer grievend ook sedert twintig jaren, met den mantel der liefde te bedekken, ja wellicht nog tot dankbaarheid gestemd zijn. *Videtur Consules!*

ITALIE.

ROME 4 junij. De eerste vespers van het feest van 't H. Sacrament, welke de H. Vader met het gansche H. Kollegie bijwoonde, werden op woensdag den 2 junij in de Paulus-kapel, aan het paleis van het Quirinaal gezongen.

Den anderen dage begaf de Paus zich reeds vroegtijdig naar het Vatikaan. Na eene stille mis, welke door Z. H. in de Sixtijnsche kapel gelezen werd, eerde de plegtige processie van het H. Sacrament dien op zijne. De hooge stoet ging den koninklijken trap van het Vatikaan af, trok langs de zuilengalerij voort, volgde den omtrek van het ruime plein en bleef in de basiliek van St. Pieter stil. Men weet dat deze processie eene der schoonste plegtigheden van Rome is. Alle religieuse orden, de kapittels van alle kollegiale en hoofdkerken, de verschillende kollegien der prelature, al de beambten van het pauselijk huis, de bisschoppen, de patriarchen en de leden van het H. Kollegie, in pontificaal gewaad, maken dezen stoet den indrukwekkendsten, welken men in de wereld zien kan, uit. De Paus, op zijnen troon gedragen en nedergeknield, het H. Sacrament in de handen dragende, bekleedt het midden dezer eerbiedwaardige processie en is omringd door de edele wacht en de groot-dignitarissen van het pauselijk hof. In de basiliek, voor het pauselijk altaar gekomen zijnde, gaf de H. Vader den plegtigen zegen met het H. Sacrament en de ontvangen menigte, welke het heilig gebouw opvulde. Na de plegtigheid keerde Pius IX naar zijn verblijf op het Quirinaal, te midden van het gejuich des volks terug.

Den maandag te voren, verjaardag van het overlijden van Paus Gregorius XVI, heeft Pius IX, in de Paulus-kapel, eene hoogmis bijgewoond, welke gezongen werd door Z. E. den kardinaal Gabrusschini, de eerste die door den overledene Paus tot het purper verheven werd. De plegtige uitvaart na de mis, werden door Z. H. verrigt.

— 5 junij. In de oude Kerk van St. Agatha door de leden van het Iersch kollegie bediend met veel plegtigheid de lijkdienst voor de ziel van den grooten O'Connell gevierd. Het is in deze kerk dat zijn hart bewaard wordt. Mgr. de bisschop van Hyderabad (Indie) heeft de mis gezongen, gebeden bij de lijkbaar zijn door Z. E. den kardinaal Fransoni verrigt. De vice-president [illegible]

lersch kollegie heeft, eene lijkrede uitgesproken, welke tranen uit de oogen van zijne hoorders perste. Die was echter slechts eene familie-plegtigheid, door zeer aan de nagedachtenis van hunnen Bevrijder gewijd. Den 15 junij zal de openbare plegtigheid plaats hebben, waarbij Rome eene welverdiende hulde van dankbaarheid en bewondering aan den kampvechter der godsdienstige vrijheid zal brengen.

De hoogleeraar Orioli heeft reeds voor eene vergadering, zamengesteld uit hetgeen de roomsche maatschappij aanzienlijks telt door rang of wetenschap, eene lofrede op den grooten burger van Ierland gehouden, welke eerstdaags in druk zal verschijnen.

De welsprekende P. Ventura bereidt de lijkrede, welke hij den 15 moet uitspreken bij de plegtige dienst, welke in eene der hoofdkerken van de heilige stad gevierd zal worden.

— De heer von Abel heeft den 1 junij aan den koning van Sardinie, te Turijn, de geloofsbrieven overhandigd, welke hem bij dien souverein als gevolmagtigd minister van den koning van Beijeren accrediteren.

AMERIKA.

De Mexikanen schijnen voor goed besloten te hebben, zich voortaan op den *guerilla's*-oorlog tegen de Amerikanen toe te leggen. Santa-Anna bevindt zich aan het hoofd van 4000 man aldus georganiseerde troepen, en bijzondere brieven melden dat Alvarès uit het noorden van Mexiko afkomt met 28,000 man, welke hij tusschen Jalappa en Pueblo, langs den weg welken het amerikaansch leger volgen moet, om de hoofdstad te naderen, verdeele zal.

De amerikaansche kolonel Donigban is bij de engte van Sierra-Gordon, tusschen Saltillo en Chihuaha verslagen; hij heeft daarbij 7 man en zijne artillerie verloren.

Uit eenen brief van Vera-Cruz, door de *New-York Herald* bekend gemaakt, zou het mexikaansch gouvernement de bemiddeling van Engeland gevraagd hebben, terwijl men in datzelfde blad leest, dat het mexikaansch congres met eene meerderheid van 44 tegen 33 stemmen het aanbod van bemiddeling, eenige maanden geleden door Engeland gedaan, verworpen heeft.

ZWEDEN.

KOPPENHAGEN 9 junij. Men ontvangt zoo even de tijding dat de schoone en nijvere stad Christianstad, op het eiland Gothland, geheel door eenen brand vernield is. De bijzonderheden omtrent deze ramp zijn ons nog niet medegedeeld.

DUITSCHLAND.

Een bevel van het oostenrijksch gouvernement verbiedt onder zware straffen de vervaardiging van dreigbrieven.

— De *Berliner Zeit.* zegt dat in Pruissen de guillotine de bijl zal vervangen in het uitvoeren van doodvonnissen.

— De vermaarde geleerde Alexander von Humboldt, is te Berlijn bedenkelijk ziek. De geneesheeren vreezen voor zijn behoud.

— Een hevige brand is den 7 junij in het stadje Altdabstedt in Pruissen, uitgebarsten. In eenige uren tijds zijn 28 huizen, 2 stallen en 55 schuren in de asch gelegd. Een man heeft daarbij het leven verloren en onderscheidene menschen zijn min of meer gekwetst, 63 huisgezinnen, zijn door die ramp van have en goed beroofd.

— De al te vermaarde Licht, voormalig pastoor van Lieven, bisdom van Trier, die zijne bediening verlaten had om de dwalingen van Ronge te volgen, is te Kosten, zijne geboorteplaats overleden. Die afvallige had bij de rongianen te Elberfeld, wier herder hij geweest was, rijkdom, eer en genoegen gezocht; hij werd bitter te leur gesteld; want hij vond er slechts verachtingen allerlei mis rekeningen, zoodat hij, in zijne laatste dagen geene andere middelen van bestaan meer had, dan het ambacht van kuiper.

Zoodra Mgr. Arnoldi de ziekte van den ongelukkigen priester vernam, bezocht hij hem, met de hoop, hem tot betere gevoelens te brengen; doch de pogingen van den heiligen en lieflijken kerkvoogd bleven vruchteloos; Licht is gestorven zonder aan zijnen eersten herder de minste blijken te geven van eenig berouw over de ergernis welke hij gegeven had.

Zijne begrafenis heeft zonder eenige kerkelijke plegtigheid plaats gehad. Slechts een klein getal personen vergezelden zijn stoffelijk overschot naar de laatste verblijfplaats.

De *Triersche Zeit.* en een dagblad van *Saarbruck* hebben niet nagelaten zijne lijkrede te houden, doch de laffe vleijeren dier organen van het bastaard philosophismus der negentiende eeuw hebben bij alle weldenkenden slechts walging verwekt.

— De *Augsb. Zeit.* bevat een schrijven uit Stockholm, waarin gemeld wordt dat in Noorwegen eene verschrikkelijke armoede heerscht ten gevolge der duurte van levensmiddelen; de vrije invoer van granen heeft dien toestand niet merkbaar verligt. Het schijnt dat de hongersnood op vele plaatsen ernstige onlusten verwekt heeft.

ENGELAND.

LONDEN 14 junij. De baron Muncorvo, minister van Portugal, de heer Isturitz, minister van Spanje, en de heer Jearnac, minister van Frankrijk hebben eergisteren eene conferencie met lord Palmerston op Foreign-Office gehouden.

— De koningin zal aanstaanden donderdag eenen geheimen raad op het paleis Buckingham houden.

— De *Times* meldt dat een oud en geacht huis van Londen, het huis Cattley en Stephenson, hetwelk veel handel met Rusland dreef, zijne betalingen geschorst heeft. Het passief bedraagt 75,000 p. st. (*f* 900,000) en men verzekert dat de schuldeischers naauwelijks 50 pCt. zullen bekomen.

— De invoer van vreemd vee in Engeland neemt dagelijks toe. In de laatste week zijn te Londen en in de andere havens 1,415 stuks groot vee en meer dan 3,200 stuks klein vee ingevoerd. HOLLAND HEEFT BIJNA UITSLUITEND DIE HOORVERLIEDEN GELEVERD.

IERLAND.

Het comité van het repeal-genootschap heeft een adres aan de kiezers van Ierland uitgevaardigd, om hen te vermanen, van bij de aanstaande verkiezingen geene andere personen tot hunne vertegenwoordigers in het Parlement te benoemen, dan voorstanders van de herroeping der Unie en zonder onderscheid al de kandidaten der wigh- of tory-partij te weren. Dit adres is onderteekend door den heer John O'Connell, die thans bepaaldelijk zijnen vader als voorzitter van het comité opgevolgd heeft.

SPANJE.

MADRID 10 junij. Men leest in *El Español*: gewoonlijk goed onderrigte personen beweren, dat het ministerie besloten heeft, de Cortes te ontbinden. Deze maatregel zou niet genomen worden zonder dat men alvorens een aantal personen afzette.

— Een ministerieel blad van Madrid verzekerd dat men in die hoofdstad de tijding ontvangen heeft der onderwerping van Sa-da-Bandeira, die het bevel voerde over de opstandelingen van Setubal. Deze gebeurtenis, welke overigens te voorzien was, ontneemt aan dezen hun laatste steunpunt.

FRANKRIJK.

PARIJS 16 junij. Heden zijn in de Kamer der Gedeputeerden de beraadslagingen geëindigd over de interventie in Portugal. Drie redenaars hebben daaraan deel genomen, de heeren Cremieux, Jan Barrot en Guizot. De eerste is zeer hoogmoedig klommen in de geschiedenis van Portugal en heeft willen bewijzen, dat zoo dikwijls Frankrijk in Spanje of elders is gekomen, zulks was om het despotisme te herstellen. De heer Odilon-Barrot heeft hetzelfde beweren verdedigd, en beide hebben zich tegen het beginsel van interventie verzet. De heer Guizot heeft, door eene lange uiteenzetting van den toestand van Portugal, de aanvallen en antwoord waaraan hij van de zijde der twee voornoemde redenaars bloot had gestaan. Deze debatten hebben geene verdere gevolgen gehad.

— Koningin Maria Christina is te Parijs teruggekeerd.

— De commissie tot de vervolging van de heer Emile de Girardin heeft heden de voorlezing van het rapport van den heer Laviolle gehoord. Zij keurt het opstel en de conclusien, strekkende tot het verleenen der magtiging, door de Kamer der Pairs aangevraagd, goedgekeurd. Overmorgen zal het rapport rondgedeeld en donderdag in openbare vergadering behandeld worden.

— Het verzoekschrift van de prins Jerôme Napoleon is in de kamer der Pairs, ondanks de pogingen van eenige redenaars, die de verzending aan de ministers vroegen, naar het bureau der Inlichtingen, dat is, volgens het zeggen van sommigen, naar het bureau der begrafenissen verwezen.

— Tijdingen uit Madrid melden dat de zaken tusschen de koningin en den franschen minister gelegd is. (*Het zoordt in die hooge kringen gezegd, meer kinder- of jongenspel.*)

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 18 Junij.

De verjaardag van H. K. H. de prinses van Oranje is gisteren alhier op de gebruikelijke wijze gevierd.

DOEVEREN, 17 junij. Heden heerschte alhier eene algemeene verslagenheid: het gerucht ging van mond tot mond dat de eerste sporen van de zoo zeer gevreesde en bekende ziekte der aardappelen zich wederom vertoonen; men sprak van onderscheidene stukken land welke met aardappelen bepoot zijn, waar alle sporen en keuteekenen duidelijk zouden te bespeuren zijn.

Dezen morgen hebben wij ons naar genoemde stukken land begeven, om onszelven aangaande de waarheid van dit gerucht te overtuigen. De resultaten onzer bevindingen konden hierop dat van meer genoemde en bekende ziekte der aardappelen, tot heden toe nog geen enkel spoor ontdekken of te vinden is, doch wel gestorven reeds verdorde bladeren, die van den stengel vallen, doch waarvan geen enkel plekje bruin te zien is, dat eenige zweem of gelijkenis heeft met de ziekte der twee vorige jaren; dat gerucht is heden aan de aardappelen te zien, is hoogstwaarschijnlijk voort van de nachtvorst der verleden week.

De algemeene vrees die voor genoemde ziekte der aardappelen bij de menschen bestaat, is de zaak, dat, uit de geringste kleinigheden, uit dezen aanzien, de grootste gevolgen getrokken worden.

— Er is door de dagbladen medegedeeld, dat drie katholijke priesters, de heer Sanders van Laan te Valkenburg, de heer van der Grinten, van Laan te St. Oedenrode en de heer Mooren, van Laan aan den Zevenbergschen Hoek, naar Indië zijn vertrokken, om met de eerste landmacht aldaar te gaan naar Batavia. Wij kunnen daarbij voegen, dat het drie verdienstelijke mannen zijn, die kracht van hun leven, van wien bekend is, dat men reden heeft, voor de kolonie alles te verwachten. Naar wij vernemen, zullen zij

aanmerkelijk te Batavia verblijven, tot dat aldaar aankomen, de mekongsche equipagie van Grooff, die dan verder over hunnen arbeid zal kunnen beschikken. Men verwacht de benoeming van den zeer gewaardigden heer van Sittard tot hoofd van de oostersche afdeeling bij afwezigheid van Mr. Grooff. De voordracht tot die benoeming is sinds lang opgezonden, en men heeft alle reden, om te hopen, dat zoo spoedig, dezelve daaraan zal worden gevolg gegeven. Wij zijn in staat tevens te melden, dat de heer Gratama en van Dijk, bij het vertrek van den laatsten post van Batavia, naar het moederland, waren ingescheept, en dat de heer Cartenstad weldra zou volgen. Hij zal hoofd op reis zijn. (*de Tijd.*)

— Uit Luxemburg wordt van den 12den dezer geschreven, dat in de vergadering der standen van dat land is aangeboden een ontwerp van wet, tot afschaffing der wet van 29 Nivôse, XIIde jaar, betreffende de opvoeding, op kosten van den staat, van een kind in elk huisgezin dat zeven kinderen telt.

— De advokaat-generaal Deketh heeft gisteren de conclusie genomen in de zaak van de uitgeefster van de *Arnhemsche Courant*, requirante van cassatie tegen het arrest van het hof in Noord-Braband, waarheen deze zaak, naar luid van een vroeger arrest van den Hoogen Raad verwezen was. Advokaat-generaal heeft geconcludeerd tot *vernietiging* der gedane voorziening, de uitspraak is bepaald op den 29 dezer.

— 's GRAVENHAGE 16 junij. Heden is de commissie uit 's Bosch bij Z. M. den Koning in een bijzonder gehoor toegelaten, om Hoogstdenzelven in persoon het groote belang bloot te leggen, dat er voor Noord-Braband gelegen is in de daarstelling zoo spoedig doenlijk van het uitwaterings-kanaal van Oisterwijk naar Geertruidenberg.

— Prins en prinses Frederik der Nederlanden, vergezeld van Hoogstderzelver dochter, hebben in den ochtend van den 14 de residentie verlaten, om zich naar Berlijn te begeven, van waar Hoogstdezelve hunne reis naar Petersburg zullen voortzetten.

Mengelwerk.

Redevoering van den heer de Quatrebarbes, in zitting van de Kamer der Gedeputeerden, over de gebeurtenissen van Algerie.

(*Vervolg.*)

Intusschen stroomde eene burgerlijke bevolking, uit de oudelijke provincien van Frankrijk en de katholijke landen van Europa afkomstig, te gelijk naar Algerie en verlangde de bevneedheid van het voorvaderlijk geloof in beoefening te mogen brengen. Onze soldaten, die voor Frankrijk leden en stierven, riepen dringend de hulp der godsdienst in, en men zag zich, als in de ridderlijke eeuwen, vermaledijde ordonnans-officier van Napoleon vermakelijk de gebeden beantwoorden, en de adjudant voor zijn overhed stortte.

Een aanzienlijk bezit, toen meer dan honderd duizend kolonisten en fransche soldaten over Algerie verspreid waren, was er te Algiers eene enkele kapel voor eenen priester bekend, maar alles ontbrak wat tot de godsdienstoefening noodig was, behalve eene elendige kapel niet eenen armen priester, te Bone eene andere kapel met eenen armen priester.

Zedelijk alles, volkomen alles wat het franssche gouvernement vermeend had te moeten doen voor den oude godsdienst des vaderlands. Zóó had het zijne taak begrepen.

De vestiging van een bisdom op het einde van 1838 bracht eene verandering in dien toestand van zaken te weeg, en was te gelijk eene groote herstelling en eene onmeetbare weldaad. Het volk en het leger ontvingen den nieuwen bisschop en de godsdienstbedienaars, welke hij medebragt, met onbeschrijfelijke geestdrift.

Tien jaren zijn verloopen, Mijne heeren, sedert de oprichting gebeurtenis, welke in de negentiende eeuw bewijs kwam geven der eeuwigheid van de katholijke en den afgebroken keten dier bisschoppen van Afrika, die zich, ten getale van twee of drie honderd tot eene kerkvergadering te Carthago of Hyppon vereenigden en in hun midden hunnen toonden als den H. Cyprianus en den H. Augustinus, weder aan een hechten.

» Wat heeft het gouvernement gedurende die negen jaren gedaan?

» Eenige veel betoekenende daadzaken zullen deze vraag beantwoorden.

» Op den 1 januarij 1840 was er te Algiers nog geene enkele parochie opgericht, succursalen alleen waren gevestigd.

» Op hetzelfde tijdstip waren nach slechts vijf kerken gesticht, behalve eenige verlatene moskeeën, in een land, alwaar nog geene kerk was.

» Te Algiers is voor eene catholijke bevolking van 40,000 zielen nog slechts éene kerk, één pastoor en drie onderpastoors. Het is waar dat de bisschop in 1845 drie titels van hulppriesters ontvangen heeft.

» Te Oran, eene stad van 16,000 inwoners telt men drie door het gouvernement erkende priesters; te Bone en te Philippeville, steden van 5 à 6000 zielen slechts twee; een enkelen te Blidah voor 4000 inwoners en twee te Constantine, zetel der afdeeling van eene groote provincie. Overal elders, te Medeah, Bougie, Mascara, Tlemcen leeft de arme deservitor alleen, afgezonderd te midden zijner onmeetbare parochie. Geen kapellaan, geen vriend om hem te ondersteunen, te bemoedigen, zijnen arbeid te deelen. Hij zou onder den last bezwijken indien bij het bewustzijn niet had van het goede, hetwelk hij sticht, vooral indien hij, in het dappere leger, de ondersteuning niet vond, welke het burgerlijk gezag hem meestal weigert.

» Want, het moet ten aanhoore van het land gezegd worden, daar vindt hij altijd eenen kleingeestigen, hatelijken vijandschappigen tegenstand, welke nooit door het militair gezag gedeeld is; daar is het dat besloten is tot de verkeerde aanwending der fondsen, welke door de Kamers verhaald, en de verwijzingen der begrooting van hare bestemming onttrekt.

» Alzoo vindt men te Mustapha, dat zoo bevolkt, zoo bloeijend is, niets dan de vochtige gaanderij van eenen waterput, boven de manege; onder eenen stal en slagthuis; ter zijde eene openbare baanplaats en een huis van ontucht.

» Te Koleah, voor drie dorpen een moorschen gang van negen ellen lengte.

» Te Boseffarik heeft men zich lang in eene houten loods behopen.

» Te Philippeville eene gansch fransche stad, welke dagelijks nieuwe uitbreiding erlangt, is de eerste zorg van het bewind geweest, eene moskee te bouwen, welke onbetwist alleen, nog heden zien de inwoners de voltooijing hunner kerk te gemoet.

» Te Bone niets dan eene elendige kapel.

» Oran ware lang zonder kerk gebleven, indien de generaal de Lamoricière niet eene moskee, welke tot arsenaal diende, en door de kolonisten, op hunne kosten hersteld werd, hadde afgestaan.

« Te Mers-el-Kebir, dient een magazijn tot bedehuis, insgelijks ten koste van de inwoners.

» Te Mazagran, beroemd door de dapperheid onzer soldaten, is het altaar onder een vijgenboom opgerigt.

» Te Tenez, eene stad van 4500 inwoners, heeft de tent van den bisschop van Algiers lang tot kapel gediend.

» Ik zou deze opsomming nog kunnen voortzetten, mijneheeren, en u doen opmerken hoe groot het verschil is tusschen den onderstand voor de onderscheidene takken der dienst en dat, hetwelk voor de Kerk van Afrika, die zoo arm, zoo ontdaan is in hare wieg, wordt toegekend. Ik zou b. v. eene vergelijking kunnen maken tusschen de 50,000 franken, jaarlijks aan de bedevaartgangers van Mekka geschonken en de 180,000 fr. welke op een budget van 130 millioen aan onze godsdienst worden gegeven. Maar dit is het niet, wat eene christelijke ziel het meest moet bedroeven nog zelfs bezorgd maken. De eerste tempel van Christus was de stal van Bethleem; wij kunnen nog wachten; het catholicismus is geduldig, omdat het onsterfelijk is.

» Ik kan echter, te midden van zoovele droevige voorbeelden den ijver onzer soldaten in het Kabylisch van Setif, toen zij onder de leiding hunner officieren, eene kleine kapel oprigtten, niet vergeten. Er is in de eenvoudige en vrome daad van arme soldaten, die veelligt uit Bretagne of Vendée kwamen, meer hart en meer echt begrip der kolonisatie gelegen, dan in al de besluiten van het burgerlijk beheer.

» Het was noodig, mijneheeren, u met deze daadzaak bekend te maken, alvorens u andere te verhalen. Vier en vijftig zusters kwamen, op verzoek der ganssche bevolking, dertig Zusters van den H. Vincentius van Paulo te Algiers aan. Door de militaire overheid beschermd en sterk door de liefde die zij in alle oorden, welke zij betreden, inboezemen, worden zij spoedig belast met de burgerlijke gasthuizen, met een depôt van werklieden en kolonisten, met de armenscholen, met een huis van hulpbetoon en verpleging der gekwetsten, met het vondelingshuis met een ander weeshuis en met talrijke uitdeelingen in brood en geld. Het schijnt dat zoovele goede werken en de eerbied der Europeanen en inboorlingen, die haar even hoog achteden, haar tegen elendige vervolgingen moesten vrijwaren.

» Dit was echter het geval niet. Onder voorwendsel van verdraagzaamheid en vrijheid van godsdienst kwam een bevel van den directeur der inwendige dienst der goede zusters voorschrijven, om alle kruisbeelden, welke zich in de zalen mogten bevinden, weg te nemen, zich van alle uitwendige gebeden te onthouden en zich geene godsdienstige vertooning te verpoorlooven, welke strekken zoude om de toekomst der kolonie in gevaar te brengen.

» Dit bevel, door den minister van oorlog goedgekeurd, is opgevolgd geworden door een ministerieel reglement, hetwelk onmiddellijk in strijd was met de overeenkomst tijdens de vestiging der Zusters van den H. Vincentius, met den overste-generaal der Lazaristen getroffen.

» Mijneheeren, ik heb den tekst van het reglement niet gelezen, maar wat ik weet, mag ik althans gedeeltelijk zeggen.

» De overste-generaal der Lazaristen, ziende dat de heilige doehters, welke hij bestiert, in de onmogelijkheid waren hareu regel te volgen en goed te stichten, ziende daarenboven dat men niet eens de met haar getroffen overeenkomst eerbiedigde, besloot, haar het bevel te zenden van Algerie te verlaten. Ik zal u niet bekend maken, mijneheeren, onder welken hoogen invloed en door welk gelukkig toeval dit bevel ingetrokken werd. Het zal genoeg zijn u te zeggen, dat de minister verpligt is geworden zijn laatste reglement weder te vernietigen en tot de oude overeenkomst terug te komen, welke men voorgaf, dat bij de verplaatsing van een bureau te loor was geraakt, doch waarvan de geest nooit had behooren vergeten te worden.

» Ik trek mijne gezegden in weinige woorden te zamen:

» Algerie, met eene uitgestrektheid van 250 uren kust, bezat, in het afgeloopen jaar, behalve den bisschop, twee vicarissen-generaal, zes kanunniken, vier pastoors, drie en twintig deservitors, zeven onderpastoors, zeven hulppriesters, en alles acht en veertig priesters, een te gering getal voor eene europeesche bevolking van 250,000 zielen.

» De kerkelijke begrooting is, door hare geringheid, buiten alle evenredigheid met de andere takken van dienst.

een volhardende kwade wil is bij voortduring in de weer, niet alleen tegen elke poging van proselytismus, maar ook nog tegen elke godsdienstige uitbreiding.

(Vervolg en slot in ons volgend nommer.)

LATERE BERICHTEN.

De pruissische landdag heeft in dezelfe zitting van den 11 junij met 291 tegen 139 stemmen het wetsontwerp verworpen, bij hetwelk de belasting op het geslagt en het gemaal door eene belasting op de inkomsten zou vervangen worden.

Al de redenaars hebben zich vóór eene belasting op de inkomsten verklaard, maar de vergadering heeft door eene weigering van medewerking haar besluit willen toonen dat zij het gouvernement niet te hulp wil komen, dan na met al de regten van eene vertegenwoordigende magt bekleed te zijn. Van de acht prinsen van den bloede, die deel aan de beraadslagingen namen hebben drie in den zin der oppositie gestemd.

De engelsche *Tablet* meldt dat de heer Mann Clerck, op Pinksterdag openbare belijdenis van het catholijk geloof gedaan heeft.

Miss Gordon, zuster van den voormaligen pastoor van Christchurch, en miss Dudley zijn daags voor Pinksteren in den schoot der Kerk opgenomen.

De rev. Ornsby, voormalig hoogleeraar van *Trinity College* en openbaar examinator aan die hooge school in 1845, heeft afstand gedaan van zijne pastorie van St. Paulus in Chichester, om in den schoot der catholijke Kerk opgenomen te worden.

Men verhaalde te Madrid dat de opstandelingen van Oporto al de engelsche huisgezinnen, welke zich in die stad bevonden, vermoord hebben; ook verzekerde men dat de uitvaardiging eener volkomene amnestie te Lissabon tegenstand ontmoet. Indien deze bedenkelijke tijdingen zich bevestigen, kan de interventie in Portugal tot groote opwikkelingen aanleiding geven.

Correspondentie.

Het stuk over de niet-herkiezing van den heer J. A. Gerlach jr. als lid der Provinciale Staten te Heusden, willen wij liever niet plaatsen. Wij gelooven zeer wel, dat die niet-herkiezing veel ontevredenheid verwekt heeft, doch achten het onnoodig, te meer wijl de daadzaak, voor dit jaar althans, onherroepelijk is, de hartstogten daaromtrent, door persoonlijke beschouwingen gaande te maken. Met hetgeen de schrijver zegt, dat die niet-herkiezing vooral aan het gebrekkige van het bij ons tegenwoordig kiesstelsel moet toegeschreven worden, kunnen wij ons volkomen vereenigen, even als wij zijne verzekering willgaarne aannemen, dat die niet-herkiezing de uitdrukking niet is van het verlangen van Heusdens ingezetenen.

Advertentien.

Eene R. C. JUFVROUW, tusschen de 30 en 35 Jaren oud, van een gezond gestel en opgeruimd humeur, en in een fatsoenlijk zin opgevoed, wenschte eenige HUISHOUDELIJKE BETREKKING te erlangen. Belanghebbenden gelieven zich ter bekoming van informatien te vervoegen bij den WelEerw. Heer *JANSEN*, Pastoor te *Hardenwijk*.

DE JAARMARKT

TE ST. ODENRODE,

invallende op *Dingsdag na den 24 Junij*, zal, ter oorzake van den feestdag van St. *Petrus en Paulus* op *Woensdag* den 30 der gemelde maand gehouden worden.

De Notaris *DE BRUYN*, residerende te *Grave*, zal op *Vrijdag den 25 Junij* 1847, des voormiddags om 10 ure bij *J. VAN DER WIELEN* aan den Elt bij *Grave*, publiek

VERKOOPEN:

15 à 20 Stuks

PAARDEN,

welke gebruikt zijn geweest voor de DILIGENCE van de Algemeene Expeditie-Maatschappij, gereden hebbende tusschen *Nijmegen* en *'s Bosch*.

Op CONDITIE tot 1ste *December* 1847, mits bekende gegoede Borgen stellende, binnen het Kanton *Grave* woonachtig.

Nieuwe STOOMBOOT-DIENST,

DERDE VAART

TUSSCHEN

***Zierikzee* en *Rotterdam*,**

EN TUSSCHENLIGGENDE PLAATSEN EN VEEREN,

VICE VERSA:

MET DE

STOOMBOOT

STAD ZIERIKZEE.

Dagen en Uren van Vertrek in de maand Junij 1847.

VAN ZIERIKZEE:			VAN ROTTERDAM:		
Woensd. 23,	» 7	»	Dingsd. 22,	» 10	»
Vrijdag 25,	» 8½	»	Dond. 24,	» 3	»
Zondag 27,	» 10	»	Zaturd. 26,	» 3½	»
Woensd. 30,	» 11½	»	Dingsd. 29,	» 4	»

Aanlegplaatsen te *Rotterdam*, aan het Oude Hoofd.
» » *Dordrecht*, » de Hooi-Kade.

Diligence-Onderneming VAN

J. GRONNEVELDT.

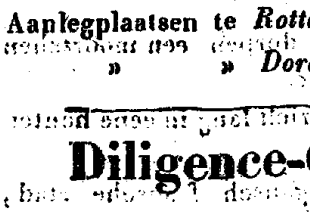

Vertrekkende van *'s Hertogenbosch*, des namiddags ten 3½ uur, langs *Waalwijk*, *Capelle* en *Waspik* op *Raamsdonk*, in direct verband met de DILIGENCE van *J. M. DU BOIS* en *Comp.*, over *Oosterhout*, om ten 8½ te *Breda* aan te komen, en vertrekkende des morgens om 4½ van *Breda* langs dezelfde route (in correspondentie met de STOOMBOOT van *Geertruidenberg* op *Rotterdam*) om te *'s Hertogenbosch* ten 9 ure te arriveren.

Directeur te *'s Hertogenbosch*, de Heer *DOCTERS*, Logement de Eenhoorn.
Directeur te *Waalwijk*, de Heer *PULLENS*, Logement in de twee Kolommen.
Directeur te *Raamsdonk*, de Heer *W. KNAAP*, Logement 't Huis ten Beyl.
Directeur te *Breda*, de Heer *J. JONCKER*, Vlaamsch-Koffijhuis, naast het Hôtel de Flandre.

De Prijzen voor Passagiers en Vrachtgoederen zijn zeer Civiel gesteld.

OPENBARE VERKOOPING VAN EIKEN STAMMEN

De Notaris *A. VAN DRONGELEN* gevestigd te *Oud-Heusden* zal ten verzoeke van den Heer *C. VAN DUNGEN*, Burgemeester der Gemeente *Heusden* en Lid der Provinciale Staten van *Noord-Braband*, op *Vrijdag*, den 25 Junij 1847, des voormiddags om 9 uren, op nader te melden land in het openbaar

VERKOOPEN:

Ruim 400 stuks uitgerooide EIKEN BOOMSTAMMEN,

geschikt tot KUIP en TIMMERHOUT, liggende op een Perceel uitgerooid Bosch, in de Heyen, nabij het zoogenaamde Hoogeind op de *Haarsteeg* onder *Hedikhuizen*, Kapelle van *Heusden*.

BETAALDAG de 1ste *November* 1847.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Woensdag en Donderdag 16 en 17 Junij.

ROGGE f 15.00 / 16,00 a/ 16.85.
BOEKWEIT f 10.50 a f 11.00 / 11.50.
HAVER f 5.00 / 5.50 / 6.00

De zetting van het Roggebrood is voor deze week 53 cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederpond Beter f 0.64 a f 0.70.

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 18 Junij 1847, des middags 12 ure, 33 cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vuglt, te rekenen vrijdag 18 Junij 1847, des morgens ten 9 ure, op 49½ cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-distrikt Uden, te rekenen vrijdag den 18 Junij 1847, op 49½ Cents 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Ravenstein, te rekenen van Zondag den 20 Junij 1847, op 84 cents 5 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 16 Junij.

Tarwe tot vorige prijzen met goeden handel, roode soorten hooger gehouden. In entr.: 126 p. witte Silezische f 530; 126 p. Pools. f 530, In cons.: 125, 127, 128 p. b. Pools. f 545, 554.

Rogge tot verheogde prijzen met veel handel: 116, 117 Petersb. f 455, 466. In cons.: 115 p. Zuiderd. f 350, 360 Ingl. f 485.

Garst hooger verkocht door schaarschte: Zeeuwe. Winter f Haver een deel 80 p. fijne f 200, 80 p. minders f 190, p. dikke f 200.

Boekweit f 10 a f 15 hooger met veel handel: 112, 114, Holst. f 294, 300, 308; 120 p. j. Amerik. f 320.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 16 Junij ten 4 ure.

W. S. 2½ pCt. 57⅛, ⅜, ½, ⅝. Dito 3 pCt. 72½, ⅝, ¾. Dito 5 pCt. Tesconto 70⅜, 70. Dito. Certifict 2½ pCt. Handelm. 174½, 12 Arsoins 510, p. 18, 17½, 18. Dito pons 14⅛, ¼. Spanje 3 pCt. 35⅛. Dito Binnenl. 3 pCt. 28⅛. Portug. 4 pCt. 34⅜, ½, ⅝. 35. Dito Russch. 106⅛. Stieglitz en Co. 88⅜.

OPGAVEN van de Hoogten der Rivieren, te MAAS te Grave en de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 uur.

Datums	MAAS te GRAVE boven AP.	MAAS te GRAVE GEWASSEN.	MAAS te GRAVE GEVALLEN.	DIEZE te 's BOSCH boven O.	DIEZE te 's BOSCH onder O.	DIEZE te 's BOSCH GEWASSEN.
Junij	ell. dm.	dm.	dm.	ellen dm.	ellen dm.	dm.
16	5 70	»	9	» »	1 »	»
17	5 64	»	6	» »	1 12	»
18	» »	»	»	» »	» »	»

De O. te 's Bosch is 4 en 11 duim Boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 14 voet 9 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.